

Gorica se junaško brani

Reakcija si s propagando in celo z nasiljem zamen prizadeva, da bi zatrla razpoloženje in prepričanje ljudstva

Ko so zavezniške oblasti izdale ukaz, da se morajo odstraniti vsi napisi z zidov, ki so izražali srečo in hvaležnost Titovi vojski, ki je osvobodila Gorico, je ta ukaz povzročil med ljudstvo precej žalosti in jih je neprijetno iznenadilo. Kajti ljudje so pisali ta gesla zato, da pokažejo svoji vojski in osvoboditeljem, kaj čutijo zanje.

Ze naslednjega dne so po najlepših izložbah postavili Titove slike in jih okrasili z najlepšimi cvetjem iz mesta. To je zelo peko reakcionarni element v Gorici, ki so računali, da bodo lahko sedaj povečali svoje protiljudsko delovanje. Neka zavezna žena je povedala sosedu, da mu lahko preskrbi Titovo sliko, če jo hoče za izložbo. Nekdo jo je ogradil in bila je aretirana. Ko je stopala v spremstvo policije po mestu, je dejala zavednim ljudem, da je aretirana. Ko je stopala v spremstvo policije po mestu, je dejala zavednim ljudem, da je aretirana. Ko je stopala v spremstvo policije po mestu, je dejala zavednim ljudem, da je aretirana.

Včasih so ponovno iskali italijanskega trgovca protifašista, ki

Zanje ni povratka

Usoda fašistke, ki je nameravala vrniti se v Renče

Pred dvema letoma so partizani prvič osvobodili Renče. Takrat so fašisti bežali na vse strani pred pravično karnijo. Prav tako je hotel zbežati zločinec Roko Arka, doma iz Kalabrije, po poklicu orožnik. V zapor je spravil več naših ljudi, posebno se je bil odlikoval pri prestopanju in mučenju, kar pričajo še

Pri 4. bataljonu Primorskega odreda

Naš poseben dopisnik nam poroča:

Preteklo nedeljo smo obiskali 4. bataljon Primorskega odreda in tankovsko enotico na Krasu. Ze od daleč pred Kostanjevico smo zaslišali odmeve partizanskih pesmi. Zivahnost in razgibanost ljudstva nam je ob prihodu v vas takoj prišla, da se v vasi nekaj dogaja. Ljudi v naši notranjosti se je nekaj dogajalo: človeki kar drugače utripajo ero, kadar stopi na ozemlje, ki je pod zaščito partizanske puške. V senci smo opazili avtomobile, ki so sodelovali pri osvoboditvi Trsta, Istru in Slovenskega Primorja. Iz vrvenja, ki vlada na vasi, takoj razberemo, da niso vsi ljudje domačini, temveč, da je največ gostov naših borec. Iz vse koncev in krajev prihajajo k njim na obisk. Vsi hitijo, vsak hoče čim prej stisniti roko Titovim borcem. Med njimi so delavci iz Trsta, kmetje iz Brijun, tržičani in Goričani in sam Bog ve, odkod je vse. Vsi so veseli in nasmejani. Z obrazov se jim bere, da so srečni, ker so pri svoji vojski.

Mitingi in kulturne prireditve za vašane in svede za goste so posebna skrb naših partizanov. V enajstih vseh okoli Kostanjevice, taborišti čet bataljonov. Vsi bataljoni imajo svoj pevski zbor in svoj kulturni odsek. Po šestdnevnem napornem delu se vsako nedeljo vašani v družbi svoje vojske zabavajo. Programi teh prireditev so bogati in raznovrstni. Toliko je vsega, da si v zadregi, kje bi se ustavili in gledal. Na plesu, po končani prireditvi, areta mlade in stare, oficirje in vojaške, vse v prijetni neprijetni zabavi. Dostikrat obiščejo bataljone mladinske delegacije in jim podarjajo spominke zastave.

Najbolj ponosni so tankisti, ki so dobili še dve zastavi samo v Kostanjevici. Med množico obiskov, ki prihajo k ljubezni, katero goji primorsko ljudstvo do svoje vojske — osvoboditelje, je tudi mnogo Italijanov zlasti mladincev. Tudi

Iz dnevnika Titovega mornarja

Tovariš Jovanović Miroslav, radiotelegrafist na ladji »Sreča«, ki spada v sestavo Titovega trobojnega mornarstva, je pripovedoval: »Za leta 1942, smo Jugoslovanci v Angliji uvedli, da naši bratje v domovini vodijo borbo za osvoboditvo zavezništva in domovine. Bil sem v Londonu in v povratku v domovino mi je bil nemogoč. Zato smo se s tovarišji odločili, da gremo v službo na ladje, ki prevažajo vojno material po Svojetsko morje. Pripravljeni smo bili, da tudi s tem pomagamo bratom v domovini. Tukaj so zapisani vtisi iz potovanja, ko smo pluli v Murmansku.

Za nas pomorskega so skoraj vsa potovanja, pa naj bo kamorkoli, ved ali manj enaka, posebno je sedaj v času vojne, ko plovemo v konvojih. Vendar se potovanje v Antarktik, posebno je koncem decembra in januarja močno razlikuje od ostalih atlantskih ali oceanjskih potovanj, predvsem zaradi svojih prirodnih lepot in posebnosti.

Nekoliko dni pred božičem, smo se podali na neke severnoameriške luke na pot proti Murmansku. Pred

ima v izložbi sliko, in zahtevali, naj jim jo prodajo. Trgovca jim je dejal, da slike ne prodaja, da jo je dal v izložbo zato, da bi videlo vse mesto, da ljubijo marsala Tita. To je »nedolžno« kupce tako razburilo, da so pričeli vpiti in zahtevali »vzemite takoj iz okna tistega pokradnega fašista, kakršni so tlačili v svoje izložbe slike Mussolinija«. Trgovca Italijan jim je odgovoril: »Nikdar ni bil v moji izložbi prostora ne za Hitlerja in ne za Mussolinija, niti ne za njegove pomagače. Toda boril sem se štiri leta za pravico, da sem vse, kar je bilo mogoče, in podpiral sčistnike trpečega ljudstva. Nad vse ljubim voditelja teh hrabrih borec, zato sem ga tudi dal v najlepši kotiček moje izložbe.« Ko so »kupci« videli, da tudi s silo niso opravilo, so jezni odšli.

Vsak dan se ponavljajo takšni reakcionarni poskusi, s katerimi poskušajo zasejati malodušje med težko preizkušeno ljudstvo. Toda reakcija nima uspehov, kajti naše ljudstvo je zavezno, se zaveda nalog, ki jih ima pred seboj in zato pogumno nadaljuje svoje težko delo.

dašes ljudje, ki so polizkušali njegov bliz, Toda zbežati se mu ni posredilo. Dobil je zaslužen kazens. Zbežala je njegova žena Brezjeva. Bila je tista, ki je hujšala moža na ta zločinska dejanja. Posebno jo je bodila slovenska govornica.

Dne 17. t. m. se je po zetop priključila v Reče po dveh letih odsotnosti. Naš poseben dopisnik nam poroča:

Tovariš komisar nam je mnogo pripovedoval o življenju svojih borcev. »Borba z orožjem je končana«, je dejal in tovariši imajo sedaj več časa za delo in za vzgojo. V odredu so borci z vseh koncev in krajev Jugoslavije. Vsi so dobri fantje in odnosi med njimi so naprednejši in več kot tovariški. Pravi duh bratstva navdaja vse. Vsi kot eden so vzljubljeni to kraško ljudstvo, ki je toliko žrtvovalo in toliko pretrpelo v času okupacije in osvobodilne borbe. Sami borci so predlagali, da moramo priskočiti temu junaštvu ljudstvu s prehrano na pomoč. Prvi partizanski odredi na Krasu so se preživljali samo s podporo teh vaškanov. Zato so borci sami sklenili, da odstopijo del živila, ki so namenjena za njihovo prehrano, za pomoč potrebnim vaščanom, in sicer: moko, sladkor, maslo, kavo, itd. Razen z živcem pa vsaki bataljoni tudi dnevno z delom pomaga kmetom. Okrog 120 do 140 borec, ki našega odreda vsak dan pomagajo kmetom pri poljskih delih ter obnovi uničenega gospodarstva. Sicer pa je razpored dela pri nas tak, da vsaki borec in častnik ni niti trenutek brez dela. Za to pogumno in neuklonljivo ljudstvo storijo naši borci radi vse, da mu pokažejo svojo hvaležnost, ko je podpiralo prve partizane in hranilo naše odrede in brigade, ker je vedelo, da je to njegova vojska, ki se bori za osvoboditev, a tudi za lepše in boljše življenje našega delovnega ljudstva.

Za tiskovni sklad so darovali: Vasa Sveto na Krasu 1950 lir, tov. Petrina Franjo, Cmil, 100 lir, služkinja iz Trsta 120 lir, 100 Gorica, odevak za prvoletno, šolska mladina, 1997 lir, Pahor Hinko, Selo, 100 lir, Ferjančič Rudolf 200 lir, Muskovič Marija 300 lir.

odhodom je bilo treba opremiti ladjo s posebno opremo za potovanje v severne vode. Parne in vodovodne cevi, tudi parne drupke je treba izločiti s posebnimi izolirnimi omoti za zimo. Izmenjali smo tudi pogonski material — nafto. Posadka je dobila zimске kožuhe, dvojno debelo volneno perilo, kožnate čevlje, dva para debelih nogavic in posebno kožnato kapo, podloženo z ovčjo kožo. Moštvo na palubi in topničarji, ki so najbolj izpostavljeni mrazu in ledu, so dobili še volneno masko za obraz. Skratka: dobro smo bili opremljeni za pot v Severno ledeno morje.

Kot vsi konvoji smo tudi mi pluli po v naprej določeni poti. Naše oboroženo spremstvo (eskorta) je bilo odlično (kar se je pozneje pokazalo) a kar je skoraj neverjetno — vse pot je nas spremljale poleg ostalih vojnih ladij tudi korvete: navadne korvete, ki spremljajo atlantske konvoje.

Čim bolj smo se približevali severu, vse krajše so postajali dnevi. Pri prehodu v arktično zono so se sploščila še barvali sončni žarki na najvišjih oblakih, toda kmalu je

sti, seveda z raznimi zahtevami. Dejala je, da se je prišla informirati, kje je zakopan njen mož, posebno še, kje je njeno blago, ki ga takrat, ko je bežala, ni mogla vzeti seboj. (Blaga je bilo sicer prav malo njene lasti, ker je večino pokradel njen mož izgnanim družinam).

Prav gotovo je mislila, da ni v naših krajih več partizanov sedaj, ko imajo to ozemlje v rokah zavezničar. Pa se je pošteno zmotila. V Renčah je borec za svobodo vsak. Žene, dekleta, moške in otroci. Takoj je zvedela vasa o prihodu te znane fašistke. Ustavila se je pri neki italijanski družini. Tu so jo našle tovarišice in jo odpeljale s seboj. Našle so jo v svoji junaški izločnici in je niso pustile, da bi odšla, ker so čakale, da bi prišli ljudje, katerim je napravila krivice. Fašistka se je dobro zavedala, kaj jo v tem primeru čaka, kajti ni mogla računati na usmiljenje ljudstva, ki je trpelo zaradi nje. Skočila je k oknu in pričela vpiti na pomoč. Takoj so pritekli vojski. Naše tovarišice so jim pojasnile, kako so z njo postopale in kaj je bila prej. Oklenila se je vojakov in jih prosila, naj jo odpeljejo čimprej, ker se je bala pogledati v oči ljudem, ad katerim je vršila svoje zločine. Pred hišo jo je pričakovalo ljudstvo. Očitno ji je njene in moške zločine. Ljudstvo se je koimaj brzdalo, da ni je pograbilo in se masčevalo na mestu. Fašistka se je, čeprav je bila med vojski, od strahu vasa tresla in hitela, da čimprej izgine.

Menda si kljub temu, da ni več v Renčah oboroženih borec za svobodo, ne bo želela priti iskat moža in ne svoje bla.

Mladinski dom v Tolminu

Pretekli teden je mladina iz Tolmina otvorila svoj mladinski dom. Istega dne je objavila tudi prvi stencija, ki je bil poln članov, opisov raznih doživljanj in pesmic. Po otvoritvi doma je mladina priredila večerjo in zabavo ter povabila nanjo le nekaj borec in oficirjev. Pravilno bi bilo, da sodeluje pri otvoritvi mladinskega doma vse ljudstvo in ne samo nekateri. Pozna se, da je bila ta mladina stalno pod okupacijo. Zaradi tega tudi ne more biti takšna, kot je mladina, ki je bila stalno v najtesnejšem sodelovanju z našim borcem in ki je sama aktivno sodelovala v borbi. Toda kljub temu tudi ta mladina je že pokazala, da je krenila na pravo pot in da se vzgaja v pravem duhu. Treba je, da se izkaže z vsemi močmi in pri tem pomisli na trpljenje, ki ga je bilo treba prestati.

Ob obeltniki nemškega zločina v Rodiku

21. julija 1944. so nemški zločinci izvršili v Rodiku strašen zločin. Štiri mlada dekleta in en mladenič so se vsi razgriznili in polni upov v bližnjajo se abovod vrnili na svoje domove. Toda štete so jim bile ure, smrt je prežala na njih.

Ustavila jih je nemška patrila in jih odpeljala na Artviče. Čemu? Nihče ne ve tega in morda ne bo tudi nikoli vedel. Morda je vzrok le prirojena krutost, morda divja jeza nad tem, da jim je bilo vse, kar jih je obdajalo, iz dna duše sovražnik. In v tej mali stvari so nemške zveri podvrge strašnim mukam pet mladih cvetov: Albino Ractovo, Olgo Ivančičovo, Silvo Ractovo, Sabino Ractovo in Sergija Slavca. Najstarejši, Albini Ractovi je bil devetnajst let, najmlajšemu, Sergiju Slavcu, 16 let. Mučili so jih grozno. Rezali so jim jermena s telesa, jih tepili in nato ustrelili. Celu mrtve so rezali na kosce. Enemu od njih so skoraj popolnoma odrezali glavo. Njih trupla so pozneje našli v nekem jarku. Poteklo je leto od tega zločina, a Rodičani se še vedno z grozot spominjajo strašnega dogodka in obklopuje mlade cvetke, ki so prežgode ovence.

Prvi napad

Do 31. decembra smo mirno potovali, to pomeni, da nismo imeli nobenega sovražnega napada. Na dan starega leta smo ob deveti uri zašli zlasti zamlotko gumenje. Po zvoku in silah smo kmalu ugotovili, da ni to bilo pozdravljanje starega leta, kot imajo na morju navado, pač pa da je bila v naši bližini ostra pomorska bitka. Bohenje je prihajalo z naše leve strani in daleč pod obzorjem se je od časa do časa po zamlotki poka zablasko. Iz dveh smeri je prihajalo bobnenje in svetlobe in jasno je bilo, da se je razvila pomorska bitka. Vse to je trajalo največ pol ure, nato je zavladalo zatišje. Mislili smo, da je borba končana in da se je sovražnik zaradi premoči naših protitankov umaknil ter da smo tako za dave izven nevarnosti.

Toda med 10.30 in 11. uro so ponovno zadoneli salve, toda sedaj se bližajo, na samem obzorju, na levi strani našega konvoja. Kmalu po prvi salvi na obzorju je odjeknilo šest eksplozij na naši desni strani. Jasno je, da je sovražnik meril na razdaljo v naši konvoji, toda streljal ni bilo, vendar smo pluli skozi vala ledena polja.

zmanjkala poslednja svetloba in padli smo v večno temo. In ko smo bili v največerni točki našega potovanja, smo le še komaj mogli razločevati dan od noči. Razlika, če se sploh more tako imenovati, je bila med enajsto in trinajsto uro, ko se deli dan od noči in nastopi nekaka zora. Noči so bile vedno svetlejšje od dneva, posebno še, kadar so bile jasne. Mnogo nam je v tej nekončni temi pomagala polarna svetloba.

Zima je bila ostra. Najhuje je bilo, kadar je bilo morje razburkano (in tako je bilo vsaj tri četrtine našega pota). In si valovi pluskali preko palube in so v mrazu sproti ledeni, tako da je bila naša paluba, posebno še sprednji del ladje, kmalu okopan v debelo plast ledu. Jambo, ri in jeklene vrste so bile pokrite z ledenim plaščem.

Naše spremstvo, predvsem korvete, so bolj spominjale na plavajočo ledeno predmeto, iz katerih vrhov se je od časa do časa pokadilo. Led jih je pokrival od vrha jambov pa skoraj do morske gladine, tako da so sploh menjale svoje obliko. Seveda tudi mi nismo zaostajali. Velikih ledenih gora sicer k sreči ni bilo, vendar smo pluli skozi vala ledena polja.

Iz tržaškega življenja

Objava

SLAZ objavlja, da bo danes 25. julija ob 17. uri ob priliki druge obeltnice znamenitega padca fašističnega režima, na prvi veselja kretni spraved z bivše Piazza dell'Impero po mestnih ulicah in trgih.

Pozivamo vse antifašistične in demokratične meščane, da se udeležijo te manifestacije!

Proseška komemoracija

Komemoracija v spomin žrtvam, ustrelenim na kolodvoru v Proseku, ki bi morala biti na Proseku dne 22. t. m., je predložena na 29. julija in ne na 30. julija, kot je bilo javljeno.

Poizvedbeni oddelek RK

Rdeči križ za mesto Trst in pokrajino objavlja, da se je urad za informacije in poizvedbe preselil z današnjim dnem iz ulice Ciccone 8 v ulico Carducci 4, pritličje.

Slovenščina za srednješolce

Srednješolski dijaki, ki žele obiskovati tečaje za slovenščino, naj se prijavijo dne 26. t. m. od 9. do 11. ure v Vico Opedale Militare šte. 2.

„Kralj na Betajnovi“ v tržaškem radiju

Danes bo slovenska dramska skupina igrala igro v treh dejanjih »Kralj na Betajnovi«, ki jo bodo oddajali po radiju. Oddaja se prične ob 20.30 in bo trajala polno uro.

Prijave vojnih zločinov

Komisija za ugotavljanje zločinov za vzhodno Primorsko okrožje se pritožuje, da so prijave zločinov, zločinov in umorov življenjsko nevarnih. Zato poziva komisije pri okrajnih in krajevnih svetih, da v svojih prijavah navedejo čim točnejše podatke.

Člana srbske vlade na Vipavskem

V Ajdovščini je prišel podpredsednik federalne vlade Srbije, tov. Bošković v spremstvu nekoga mladenca in še nekoga drugega spremljevalca. Kljub nenadnemu obisku ga niso aktivisti, mladina in članice AFOP zelo sprejeli. Tovariš podpredsednik se je zahvalil za sprejem in dejal, da bo odnesel pozdrave Primorske našim sestram in bratom v Srbiji. Dejal je: »Vse tebe so naše tebe! Ko se bomo vrnili v Srbijo, nas bodo ljudje sprejeli in hoteli vedeti, kako je na Primorskem. Mi, posebno še naša mladina, vas ljubimo.

Primorski mladinci so podali roko članu srbske vlade, ki je naša bratska vlada in kateri zaupamo in jo ljubimo, enako kakor vse ostale vlade Jugoslavije.

Zlato za državo

Tinjan, 24. Tanjug. — Zene tujkajnega okraja so mnogo dale za narodno-osvobodilno borbo, a sedaj dajejo še več. Predvsem delajo pri obnovi naše domovine. Pred mitingom žena istrice v Robinju so vzele cele noči, rano jutraj pa so odšle na konferenco. Prehodile so tedaj 32 km. Po konferenci se znova zbirajo in sedaj zbirajo zlato v dar naši državi. Na nekem zborovanju v Margani so žene zbrale 17 zlatih predmetov.

Zbiranje razstrelivnih izdelkov

S pomočjo pristojne zavezniške oblasti in Izvršnega odbora za Goricko okrožje je bila obnovejena posebna četa, ki jo je postavil še pred letom protitankovski odbor bivše pokrajine in ki ima nalogo, da odstranjuje minska polja, pobira bombe

bil vendar ponovno dan znak za nevarnost. Prvi salvi je sledila druga. Šest granat je padlo na našo levo stran, tako da je najbližja uselka kakh 400 do 500 m od naše ladje, ki je bila na levem krilu konvoja.

Malo po prvi sovražnikovi salvi je s hitrim ognjem odgovorilo naša spremstvo, ki ga do tega trenutka niti opazili nismo, ki pa je vsaj takih kot sovražnikov.

V situ eksplozij so se na obzoru odražali oblaki treh ali štirih sovražnikovih ladij. Ne po obrihali, ampak po topovskem kalibru, smo takoj zaleteli, da mora biti eden od teh obvisel na nekakšno vojna ladjo »Tirpitz«, ali pa kakšna druga njene vrste v spremstvu rusilcev ali krizar.

Ze pri drugi salvi smo spoznali, da je položaj postal resen, kajti sovražnik je tokrat dobro izmeril daljino. Borba se je z obeh strani močno zaostroila. Streljanje je bilo silovito, kajti to je bila bitka na življenje in smrt. Naše spremstvo je moralo za vsako ceno braniti konvoj, ker je bil življenjska važnost za sovjetsko bojnice, kjer se je vprav pričela prava velikaška ofenziva na vseh sovjetskih boj-

Sestanek novinarjev

Vsi novinarji, ki so bili vpisani v novinarski seznam v času prej. šnjega režima in ki opravljajo službo pri mestnih časopisih, ali so sedaj prej novinarsko udeleževali, se pozivajo, da pridejo 26. julija ob 18. v ulico Imbriani 5, kjer si bodo izvolili novo komisijo, ki bo skrbela za redno vzdrževanje seznama. Komisija bo voljena na glade na to, koliko novinarjev bo prisotnih. Sestanek skličejo dosežanja komisija.

Dramatsko-glasbeni večer

Enotni sindikat prosvetnih delavcev v Trstu priredi dne 26. t. m. kulturno prireditev z naslednjim sporedom:

1. Uvodna beseda,
2. I. Cankar: O domovine; recitira tov. M. Sancin,
3. K. Pahor: Na juris; pojejo združeni pevski zbori pod vodstvom pevovodje tov. Svare,
4. Sirok: Kako je bilo Marjano; recitira tov. Nada Gabričičeva,
5. Pavčič: Pastirica; poje tov. Danica Lavrenčičeva,
6. Smetana B.: Iz domovine; F. bich: Bohem; izvaja violonist prof. tov. Karlo Sancin,
7. F. Venturini: Begunki; poje tov. Vladimir Slarc,
8. A. Lajovic: Pesem o tkalcu; poje tov. J. Vuga Kraljeva,
9. M. Klopčič: Dreknji Andrej govori; recitira tov. Joco-Turk, 10. I. Cankar: Hlapec Jernej in njegova pravica; scena v jekli: Jernej tov. Mario Sila, Potepuh tov. Just Kokuša,
11. A. Nedved: Naše zvezda; poje zbor »Adrijas«, Barkovlje pod vodstvom tov. U. Vrabca,
12. V. Vodopivec: Naročilo; poje št. jakovski mešani zbor por vodstvom tov. Svare,

Točke 5. 6. 7. 8. spremlja na klavirju tov. prof. Mirca Sancinova. Spored napoveduje tov. F. Dujec. Vstopnina: I. sedeži po 20 lir, II. sedeži po 10 lir in stojališča po 5 lir. Vstopnice bodo na razpolago pri blagajni dvorane pristaniških delavcev (Casa dei lavoratori portuali) v ulici Duca degli Abruzzi v Trstu, kjer bo naša prireditelje, dve uri pred začetkom prireditve. Zažetok ob 21. uri.

Bazovica

Peveško društvo »Lipa« iz Bazovice priredi dne 5. avgusta ob pol 5. popoldne na dvoristi gostilne pri »Lipi« proslavo s sodelovanjem pevskih društev ob priliki povratka družne zastave. Ker je to prva prireditelje vrste po osvoboditvi, se društvo nadeja tudi velike udeležbe. Zato 5. avgusta vsi v Bazovici! Spored objavimo prihodnjič!

Ob tej priliki bi radi v imenu naše mladine in naših prosvetnih oblasti povedali še to, da si je pravice naša mladina priborila za časa nemških okupatorjev, da so se celo tedaj vršili nemoteno tečaj in redni šolski pouk na osvobođenem ozemlju. Danes, v dobi spošne svobe in demokracije, pa se naš mladinci izobražba v domačem jeziku prepoveduje!

Okrožni izvršni NOO za Goricko obvešča: Vse voditelje dijaških tečajev, vse okrajne šolske nadzornike in grovotne referente, so zavezniške upravne oblasti za Goricko strogo prepovedale vse tečaje. Tečaj, ki so se pričeli, se morajo takoj prekiniti. O tem naj se obvestijo stari prizadele mladine, da se ne bodo po nepotrebnem obračali za pojasnila na naslov odbora.

Ob tej priliki bi radi v imenu naše mladine in naših prosvetnih oblasti povedali še to, da si je pravice naša mladina priborila za časa nemških okupatorjev, da so se celo tedaj vršili nemoteno tečaj in redni šolski pouk na osvobođenem ozemlju. Danes, v dobi spošne svobe in demokracije, pa se naš mladinci izobražba v domačem jeziku prepoveduje!

Okrožni izvršni NOO za Goricko obvešča: Vse voditelje dijaških tečajev, vse okrajne šolske nadzornike in grovotne referente, so zavezniške upravne oblasti za Goricko strogo prepovedale vse tečaje. Tečaj, ki so se pričeli, se morajo takoj prekiniti. O tem naj se obvestijo stari prizadele mladine, da se ne bodo po nepotrebnem obračali za pojasnila na naslov odbora.

Popravljamo

Predsednik sindikata z Anhova, tov. Franc Kovarčič naslovljenostje demantira, da bi bil delavec, zaposlen v cementarni v Anzovem pri Kanalu dosegli povzicanje mezd in enagradu osvoboditve v zvezi po 5 tisoč lir, kakor je bilo objavljeno v »Primorskem dnevniku« z dne 15. t. m. št. 54 pod naslovom »Zahteva goriskega delavstva«.

POIZVEDBE

VODEPIVEC MIRKO, roj. 1. 11. 1913 v Grgarju, zadnjič štato so večinsoma bratje Hrvatje in Srbi. Med nami in njimi se je ustvarilo pravo bratstvo, ker se dobro zavedamo, da so se borili oni kot mi za isto stvar. Poleg tega nam tudi na vse načine pomagajo, posebno pri delu našega kmetijskega ljudstva, kateremu silno primanjkuje delovne sile. Od sedaj so samo s konji opravi 900 delovnih ur in to za obdelavo zemlje, za prevoz blaga itd. Ljudstvo je navdne zadovoljno in se našim borcem najlepše zahvaljuje za vsa pomoč.

SANCIN SAVICA, roj. 1919, odpeljana v Nemčijo. — Sancin, Dolina 62 pri Trstu.

BABIĆ AVUGUST, leta 1943 odpeljan iz Trsta v Dachau. Block 23. — Dr. Tino Babic, V. S. Spiridione 12, tel. 29990, Trst.

BABIĆ ANTONIJA, odpeljana iz Trsta 11. 1. 1945 v Nemčijo. — Dr. Tino Babic, V. S. Spiridione 12, tel. 29990, Trst.

Čih. Naše bližnje spremstvo, ki ga je sestavljalo veliko število velikih in hitrih vojnih edinic, nas je v trenutku zaščitilo z zidom umetne megle, v čigar okrilju smo mogli izvršiti manever.

Tretja salva je padla v notranjo stran naše ladje za krmo kakh 80 do 100 metrov stran. Detonacija je bila tako močna, da se je naša ladja strešla.

Med drugo in tretjo sovražnikovo salvo na naš konvoj smo opazili eksplozijo najprej na eni in kmalu potem še na drugi sovražnikovi ladji, ki jo je razsvetlila in ki je kmalu potem izgledala iz kot visok steber razsujenega dima. Poškodbe od vselej in v velikih: »Zadetek«, a potem takoj še drugi, čeprav me pralotni niso mogli razumeti. Topničarstvo oficirji, ki je stal zraven mene in s daljnogledom spremljal potek borbe, sem pripovedoval navdušeno, da je vsaj ena, če ne še druga sovražnikova ladja zadeta. Zavrnil me je in dejal, da je to verjetno od bombe za umetno meglo. Čeprav sem smatral, da je o tem bolje poučen kot jaz, se mi je vendar zdelo malo sumljivo, da bi takoj veliki plamen iz dveh vojnih ladij mogla povzročiti bomba za umetno meglo,

Iz Amerike nam pišejo

Tovariš Urbančič Frank je tedni pisal Kovačević družini iz Ročbi pri Kobaridu sledeče:

Naj k pismu moje žene priložim še jaz nekaj vrstic. Predvsem morje iskreno sožalje zaradi smrti vašega očeta Cencića Frana, ki je verjetno žrtve težke borbe za svobodo.

Borba je bila res težka in krvava in je zahtevala dosti človeških življenj. Sedaj morate to težko pridobljeno svobodo obdržati in očuvati njene pridobitve, da vam jih ne bo kruti sovražnik spet odvzel. Poslušajte svoje domače voditelje, ljudi slovenske ali jugoslovanske Osvobodilne fronte. Zadržajte onim, katerim ste sami zaupali narodno oblast. Zadržajte onim, katerim je vodja maršal tov. Tito.

Bodite složni tudi od sedaj naprej, kakor ste bili v borbi za svobodo.

Mi združeni Jugoslovani v Ameriki smo z vami. V Jugoslavijo smo poslali že mnogo blaga in se ga bomo poslali. Nabrali smo denarja, obleke, obutve, medicine in drugo. Vse to za našo domovino, za naše hrabre borec, za svobodo in demokracijo.

Dijaški tečaji v Gorici prepovedani

Naš poseben dopisnik poroča: Zavezniške oblasti v Gorici so večer prepovedale vse dijaške tečaje v Gorici. Predstavniki slovenskih prosvetnih oblasti so želeli ugoditi želji slovenskega dijaštva, ki je do sedaj posećalo italijanske šole in jih vsaj deloma pripravilo za nadaljnji študij v slovensčini. Prav tako so bili predvideni razni tečaji za otroke slovenske narodnosti, ki so do sedaj posećali italijanske osnovne šole in se žele s prihodnjim šolskim letom vpisati v slovensko srednjo šolo.

Razumljivo je, da je želja naše mladine upravičena. Petindvajset let je bilo naša mladina strogo prepovedano govoriti v materinski, kaj šele čitati ali pisati. Nešteti so bili primeri, ko je italijanski učitelj-fašist pijaval našim otrokom v usta naš zbadal jezik itd., ker ga je zaletel, da govori slovenski.